

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

samt de danske medlemmer af Konventet

Status for drøftelserne i arbejdsgruppe II vedrørende Charteret

Som baggrundsmateriale for Europaudvalgets konventshøring den 20. september 2002 omdeles et kortfattet notat om de hidtidige drøftelser i arbejdsgruppe II vedrørende Charteret om grundlæggende rettigheder. Arbejdsgruppens formand er EU-kommissær for retlige og indre anliggender António Vitorino. Folketinget er repræsenteret ved Niels Helveg Petersen (RV).

De hidtil afholdte møder i arbejdsgruppen har haft karakter af indledende drøftelser, uden at der endnu er truffet konklusioner af nogen art. Endnu udestår fire møder i arbejdsgruppen, herunder høringen den 17. september 2002 med deltagelse af repræsentanter fra henholdsvis EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. På grund af tidspunktet har det desværre ikke været muligt at indarbejde resultaterne af høringen i dette notat. Arbejdsgruppen forventes at afslutte sit arbejde sidst i oktober 2002.

Problemstillingerne

Arbejdsgruppens mandat omhandler følgende to overordnede spørgsmål:

- Hvis det besluttet at indarbejde charteret om de grundlæggende rettigheder i traktaten, hvorledes skal dette så ske, og hvilke følger vil det få?
- Hvilke følger vil det få, hvis Fællesskabet/Unionen tiltræder den europæiske menneskerettighedskonvention?

Det lægges til grund, at der rent politisk vil blive svaret positivt på de to spørgsmål, som behandles hver for sig og efter hinanden. Arbejdsgruppens formand har understreget, at spørgsmålene er komplementære og ikke udgør to alternativer, da indarbejdelsen af charteret på ingen måde gør det irrelevant at tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention og omvendt. Drøftelserne har som udgangspunkt antaget, at i ndholdet af charteret er et fælles opnået resultat, som det er vigtigt at bevare.

Tendenser i arbejdsgruppens foreløbige drøftelser

Hidtil har arbejdsgruppen i særlig grad drøftet de forskellige mulige teknikker til indarbejdelse af charteret i EU-traktaten eller i en ny grundtraktat. Otte forskellige valgmuligheder er blevet drøftet, jf. konventsdokument CONV 116/02. De mest forsigtige modeller, der foreslår, at charteret enten tilknyttes traktaterne i form af en højtidelig erklæring eller i form af en henvisning, er generelt blevet opfattet som utilstrækkelige og alt for uambitiøse blandt et stort flertal i arbejdsgruppen.

Derimod har der været udbredt tilslutning til den mest vidtgående model, der vil indebære, at den samlede chartertekst indsættes som et afsnit eller kapitel i EU-traktaten eller i en ny

grundtraktat. Derved vil EU sende et klart signal udadtil om EU's forpligtelse over for de grundlæggende rettigheder, har argumentet lydt. Et lille mindretal har udtrykt bekymring for, at denne vidtgående model ville tilføje EU nye kompetencer, eksempelvis på det soci råde. En direkte indskrivelse af charteret i traktaten vil desuden indebære visse juridiske og politiske problemer for nogle lande, herunder Storbritannien.

Formanden påpegede ved mødet den 23. juli 2002, at det kan blive nødvendigt med visse tekniske tilpasninger af charteret, herunder en drøftelse af opretholdelsen af charterets artikel 51, stk. 2, og artikel 52, stk. 2 – der fastlægger rammerne for udøvelsen af rettighederne nævnt i charteret – hvis Konventet ønsker at indføre en hierarkisk orden mellem en ny grundtraktat og resten af den nuværende primære ret. Formå asningerne vil alene være at præcisere betydningen og rækkevidden af disse artikler.

Arbejdsgruppen har endvidere drøftet EU-traktatens artikel 6, stk. 2, hvor det anføres, at Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder som de garanteres ved den europæiske menneskerettighedskonvention, og som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner. Dødsstraf har været nævnt som eksempel på et retsområde, der nævnes i charteret, men som ikke hører til EU's kompetence. Antó itorino har dog påpeget, at dette forbud bl.a. kan udledes af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, hvorfor det ikke vil udgøre et problem, at forbuddet kom med i traktaten via charteret. Han har ikke kunnet udelukke, at der vil være andre rettigheder, som kunne give problemer, og som arbejdsgruppen i så fald må undersøge.

BILAG

Udvalgte dokumenter

På Konventets hjemmeside er der adgang til de officielle konventsdokumenter vedrørende arbejdsgruppe II samt til arbejdsdokumenter udarbejdet af medlemmer af arbejdsgruppen.

Konventets hjemmeside har adressen:

<http://european-convention.eu.int>.

Blandt de mest centrale dokumenter vedrørende arbejdsgruppe II hører:

CONV 72/02 Mandat for arbejdsgruppe II

CONV 116/02 Uddybning af mandat og præsentation af løsningsmodeller

Referater af arbejdsgruppemøder:

CONV 223/02 Kortfattet referat af mødet den 23. juli 2002

CONV 203/02 Kortfattet referat af mødet den 12. juli 2002

CONV 164/02 Kortfattet referat af mødet den 25. maj 2002

Med venlig hilsen

Peter Riis